NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu
Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Kontrolóri upozorňujú na výrazné rezervy pri modernizácii verejných prístavov na Dunaji

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) preveril fungovanie spoločnosti Verejné prístavy, a. s. Kontrola za obdobie rokov 2014 až 2016 sa týkala plnenia strategických zámerov rozvoja spoločnosti, predovšetkým vysporiadania majetkovoprávnych vzťahov, vyberania poplatkov za používanie verejných prístavov a čerpania eurofondov na ich modernizáciu. Kontrolóri zistili, že neštandardné vlastnícke vzťahy a nečerpanie eurofondov výrazne brzdia rozvoj prístavov, ako dôležitej súčasti vodnej dopravy na Dunaji.

Poslaním spoločnosti Verejné prístavy, a. s. je zabezpečenie prevádzky verejných prístavov, prenajímanie pozemkov a vyberanie úhrad za používanie verejných prístavov Bratislava, Komárno a Štúrovo. Rozhodujúci vplyv na činnosť a úroveň riadenia vo všetkých orgánoch spoločnosti má jediný akcionár – Ministerstvo dopravy a výstavby SR (MDV SR). Kontrola ukázala, že v rozpore so stanovami sa valných zhromaždení nezúčastňovali všetci členovia predstavenstva a ani dozornej rady. Predložená dokumentácia v sledovanom období bola nekompletná a niektoré originály dokumentov neboli k dispozícii. Registratúrne stredisko spoločnosti bolo zriadené až koncom roka 2016.

Základný problém pre rozvoj, modernizáciu a využitie finančných zdrojov je v súčasnom nastavení vlastníckych vzťahov medzi spoločnosťou Verejné prístavy, ako vlastníkom pozemkov a súkromnou spoločnosťou Slovenská plavba a prístavy, a.s. (SPaP), ktorá vlastní prevažnú časť infraštruktúry a je dominantným operátorom v prístavoch. Existujúce obchodnoprávne vzťahy, neštandardné rozdelenie vlastníckych vzťahov a nájomné zmluvy, z ktorých mnohé sú uzatvorené až do roku 2027, predstavujú výrazné limity pre ďalší rozvoj štátnej spoločnosti. Kontrolný úrad aj preto konštatuje, že **rozdelenie vlastníckych vzťahov v súčasnej dobe neumožňuje spoločnosti Verejné prístavy plniť zákonom stanovené strategické úlohy**. Rokovania medzi ministerstvom, prístavmi a spoločnosťou SPaP prebiehajú, nie sú však ukončené s konkrétnymi výsledkami.

Kontrolóri tiež zistili, že výdavky na modernizáciu verejných prístavov, situovaných na Dunaji, presahujú súčasné možnosti spoločnosti. Z dôvodu pomalej prípravy projektov spoločnosť nedokáže aktívne využívať ani finančné prostriedky zo zdrojov Európskej únie. Na modernizáciu prístavu Bratislava bolo z európskych fondov vyčlenených takmer 90 mil. eur. Ku koncu roka 2016 bol ukončený len jeden projekt v sume 29 648 eur, čo predstavuje 0,03 % čerpania finančných prostriedkov (Operačný program Integrovaná infraštruktúra – OPII). **Národná autorita pre oblasť externej kontroly upozorňuje na vysoké riziko**, **že financie z európskej pomoci nebudú vyčerpané a ciele modernizácie prístavu sa nenaplnia.** Rozvoj bratislavského prístavu pritom úzko súvisí s celkovým rozvojom slovenskej metropoly, jednak v rámci vodnej dopravy, ako aj podpory cestovného ruchu. Kontrolný úrad zároveň poukazuje na nevyužitý potenciál v oblasti prekládkovej kapacity verejných prístavov v Bratislave a Komárne.

V oblasti strategického smerovania spoločnosti neboli splnené úlohy rozvoja verejných prístavov a niektoré aktivity boli realizované so značným oneskorením. Spoločnosť Verejné prístavy vypracovala Dlhodobú koncepciu rozvoja spoločnosti na roky 2014 až 2022, ktorá predpokladá investovanie do rozvoja a modernizácie. Predložená koncepcia však už v čase schválenia bola maximalistická a v navrhovaných časových horizontoch nerealizovateľná. Navrhnuté zdroje financovania boli stanovené ako teoreticky možné, nie však reálne.

Najvyšší kontrolný úrad SR je na základe vecných zistení z kontrolných akcií vykonaných v roku 2017 toho názoru, že všetky koncepčné a analytické dokumenty hradené z verejných financií by mali byť dostupné širokej odbornej aj laickej verejnosti. Kontrolóri preto v závere minulého roka informovali, že rezort dopravy napríklad za tri dokumenty súvisiace so stratégiou rozvoja verejného prístavu v Bratislave, ako aj s analýzou vodnej dopravy, uhradil spoločnosti Deloitte viac ako pol milióna eur. V dokumentoch sa pritom opakovane vyskytovali obsahovo identické časti, ktoré sa nepremietali do vecných rozhodnutí, opatrení dotknutých inštitúcií. Z týchto dôvodov potom vzniká otázka efektívnosti a účinnosti použitia nielen národných, ale aj európskych zdrojov.

Hovorkyňa Daniela Bolech Dobáková | **Mobil** +421 918 765 103 | **Telefón** +421 2 501 14 451 | **E-mail** daniela.bolech@nku.gov.sk | **Webové sídlo** www.nku.gov.sk